

BONUS 02

ATLAS VAN HOOFD, HALS EN MONDHOLTE

40 ANATOMISCHE PRENTEN

VOOR STUDENTEN TANDHEELKUNDE

ODONTOMAPS

Nederlandse editie

Zo gebruik je de atlas

Gebruik de letters in elke prent om structuur en beschrijving met elkaar te verbinden.

1 Oriënteer

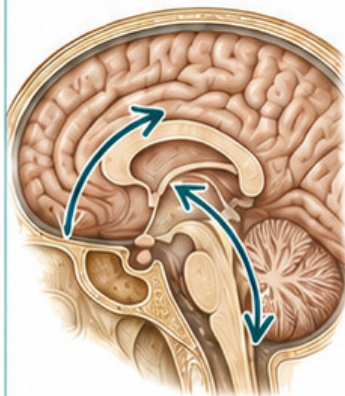
Lees eerst de kijkrichting en het hoofdthema. Anterieure, laterale, interne en inferieure aanzichten zijn niet onderling uitwisselbaar.

2 Identificeer

Zoek **A–E** in het schema. Noem de Nederlandse structuur en controleer daarna de Latijnse term en de relatie ernaast.

3 Verbind

Leg uit hoe de structuur samenhangt met een bot, zenuw, spier of ruimte in de aangrenzende prent.

4 Herhaal actief

Draai de volgorde om: lees de omschrijving en benoem de structuur zonder naar de letter te kijken.

Onderwijsatlas. De schema's zijn vereenvoudigde oriëntatietekeningen, geen operationele routekaart. Anatomische variatie komt voor. Gebruik voor patiëntenzorg een actuele professionele bron en de bijbehorende beeldvorming.

De 40 prenten

Paginanummers 5–44 vormen de atlasprenten. Pagina's 45–46 voegen twee herkenningsoopdrachten met antwoorden toe. Pagina 47 bevat bronnen; pagina 48 is de index.

Inhoud · 40 anatomische prenten

Kies een regio of zoek op een Latijnse of Nederlandse naam.

BENIGE STRUCTUREN

1	De schedel in vooraanzicht	5
2	De schedel in zijaanzicht	6
3	De schedelbasis van onderen	7
4	De schedelbasis van binnen	8
5	Maxilla	9
6	Mandibula	10
7	Os temporale	11
8	Os sphenoidale	12
9	De benige oogkas	13
10	De neusbijholten	14

SPIEREN – KAUWEN EN GELAAT

11	M. masseter	15
12	M. temporalis	16
13	Mediale en laterale pterygoïde spieren	17
14	Mimische spieren	18
15	Suprahyoïdale spieren	19
16	Infrahyoïdale spieren	20
17	Oppervlakkige halsspieren	21
18	Tong: intrinsieke en extrinsieke spieren	22
19	Kaakbewegingen en kauwspiergroepen	23
20	Mondbodem: spieren en ruimtelijke relaties	24

ZENUWEN

21	Overzicht van de hersenzenuwen	25
22	N. trigeminus	26
23	N. ophthalmicus (V1)	27
24	N. maxillaris (V2)	28
25	N. mandibularis (V3)	29
26	N. facialis (VII)	30
27	N. glossopharyngeus (IX)	31
28	N. hypoglossus (XII)	32

ZENUWEN, VATEN EN LYMFATISCH SYSTEEM

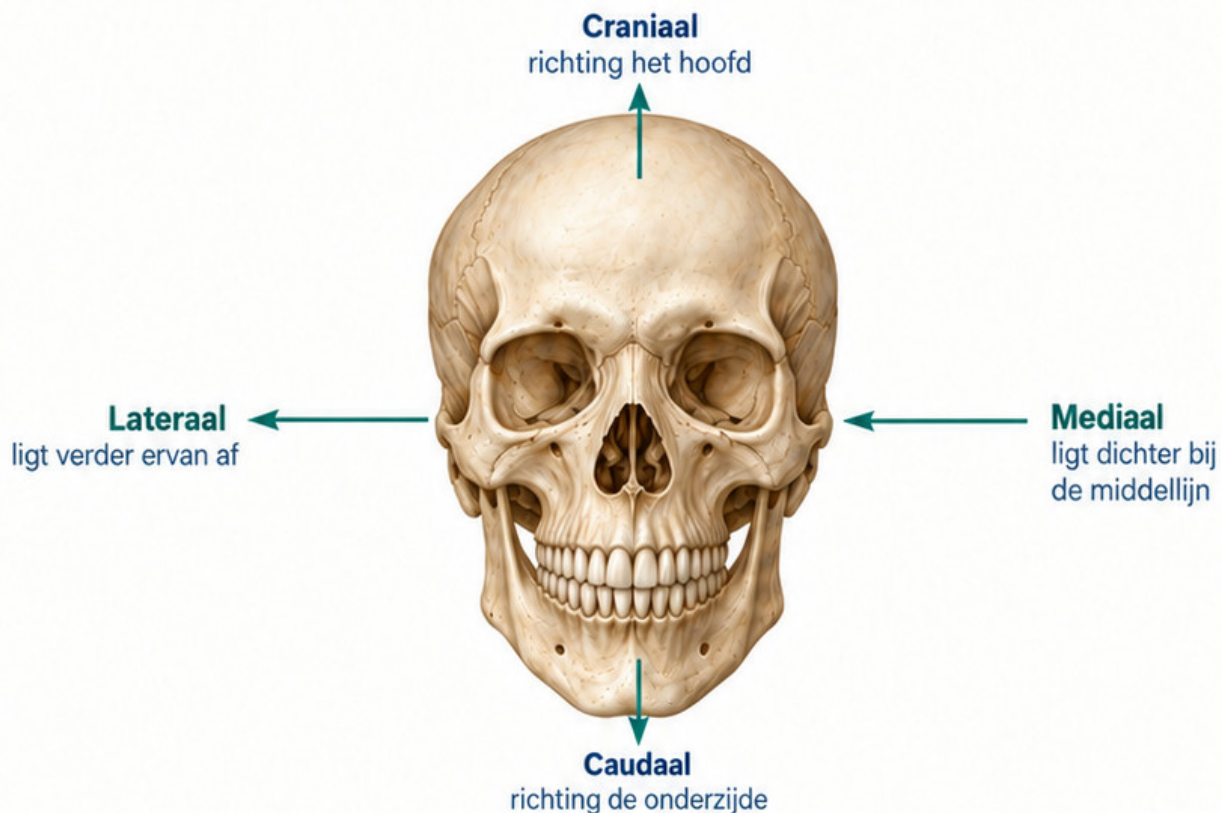
29	Plexus cervicalis	33
30	Sensibele banen uit de mond	34
31	A. carotis externa en haar takken	35
32	A. maxillaris	36
33	A. facialis	37
34	Veneuze afvoer van hoofd en hals	38
35	Plexus pterygoideus	39
36	Lymfeklieren van hoofd en hals	40

MONDHOLTE EN AANGRENZENDE STRUCTUREN

37	De mondholte	41
38	Hard en zacht gehemelte	42
39	De grote speekselklieren	43
40	Articulatio temporomandibularis	44

Oriëntatie en nomenclatuur

Begin met de kijkrichting en gebruik anatomische termen consequent.

Anterieur en posterieur

Anterieur betekent naar voren; **posterieur** naar achteren. Links en rechts verwijzen naar de persoon zelf, niet naar de kijker.

Mediaal en lateraal

Mediaal ligt dicht bij de middellijn; **lateraal** ligt verder ervan af.

Craniaal en caudaal

Craniaal wijst richting het hoofd; **caudaal** richting de onderzijde van het lichaam.

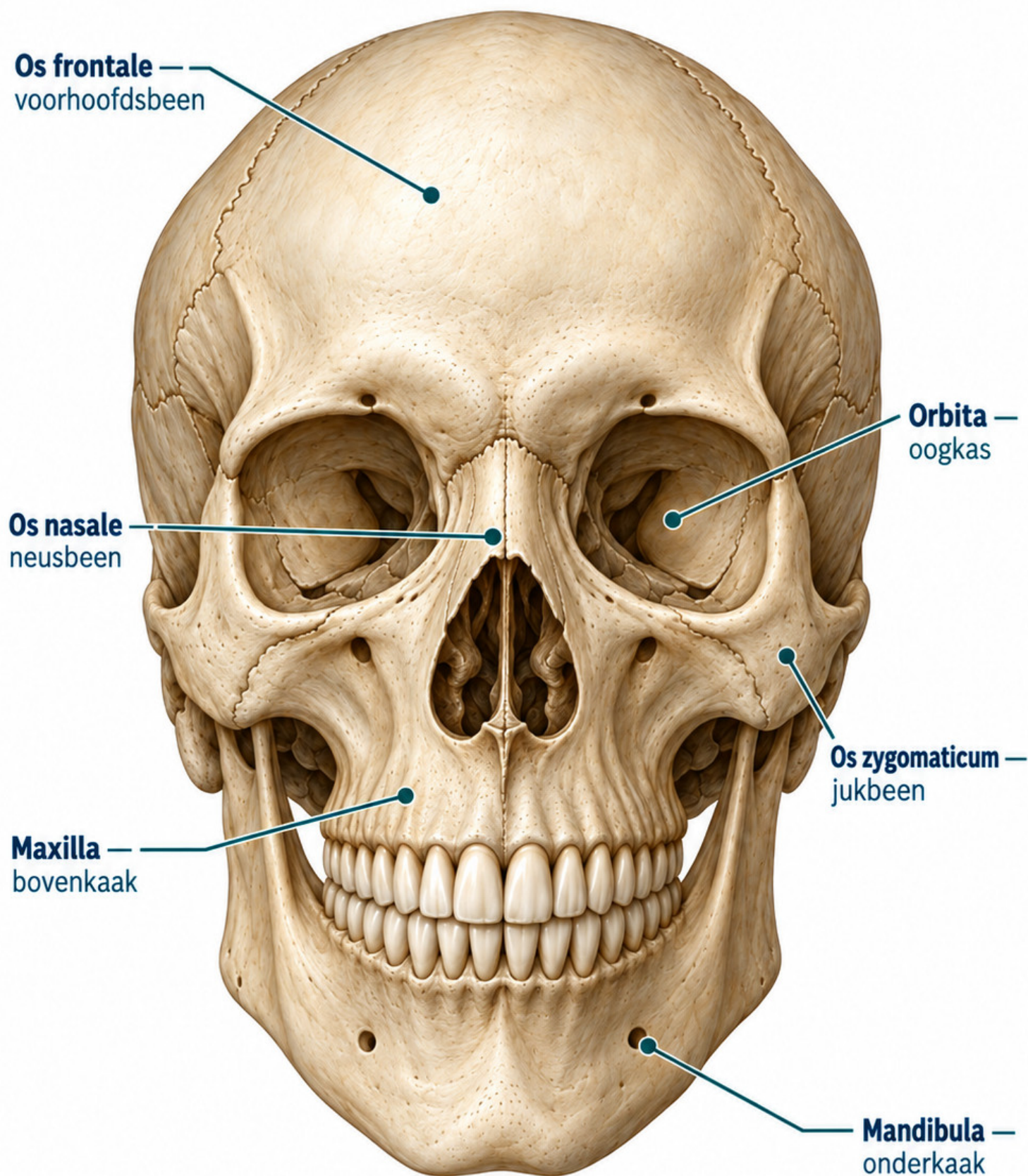
Foramina en kanalen

Een *foramen* is een opening in bot; een *canalis* is een kanaal. De genoemde doorgang hoort bij de afgebeelde structuur, maar is geen volledige lijst van inhoud.

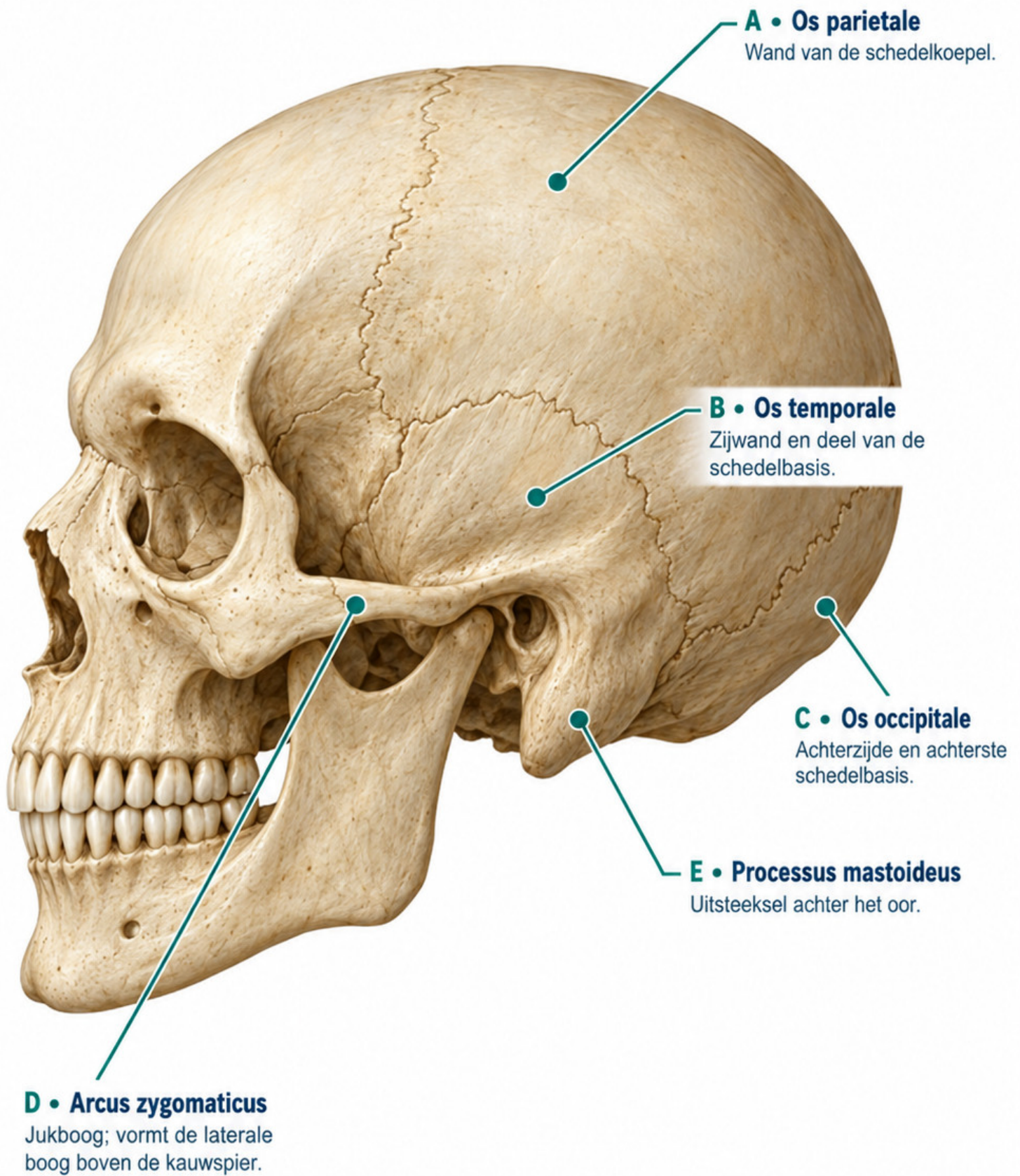
Latijn als precisie: de internationale Latijnse anatomische naam staat naast een korte Nederlandse duiding. Variaties in benaming kunnen per atlas of opleiding voorkomen.

Teken	Betekenis	Gebruik
A-E	Kleurgecodeerde verwijzing	Zoek dezelfde letter in de legenda.
Pijl / traject	Vereenvoudigde route	Volg de route in de aangegeven kijkrichting.
Gekleurd vlak	Regio of groep	Kleur helpt vergelijken; niet elke grens is anatomisch scherp.

ATLASPLAAT 01 | DE SCHEDEL IN VOORAANZICHT

ATLASPLAAT 02 | DE SCHEDEL IN ZIJAANZICHT

ATLASPLAAT 03 | DE SCHEDELBASIS VAN ONDEREN

Foramen ovale

Doorgang voor de
mandibulaire tak V3.

Canalis caroticus

Doorgang voor de
arteria carotis interna.

Foramen jugulare

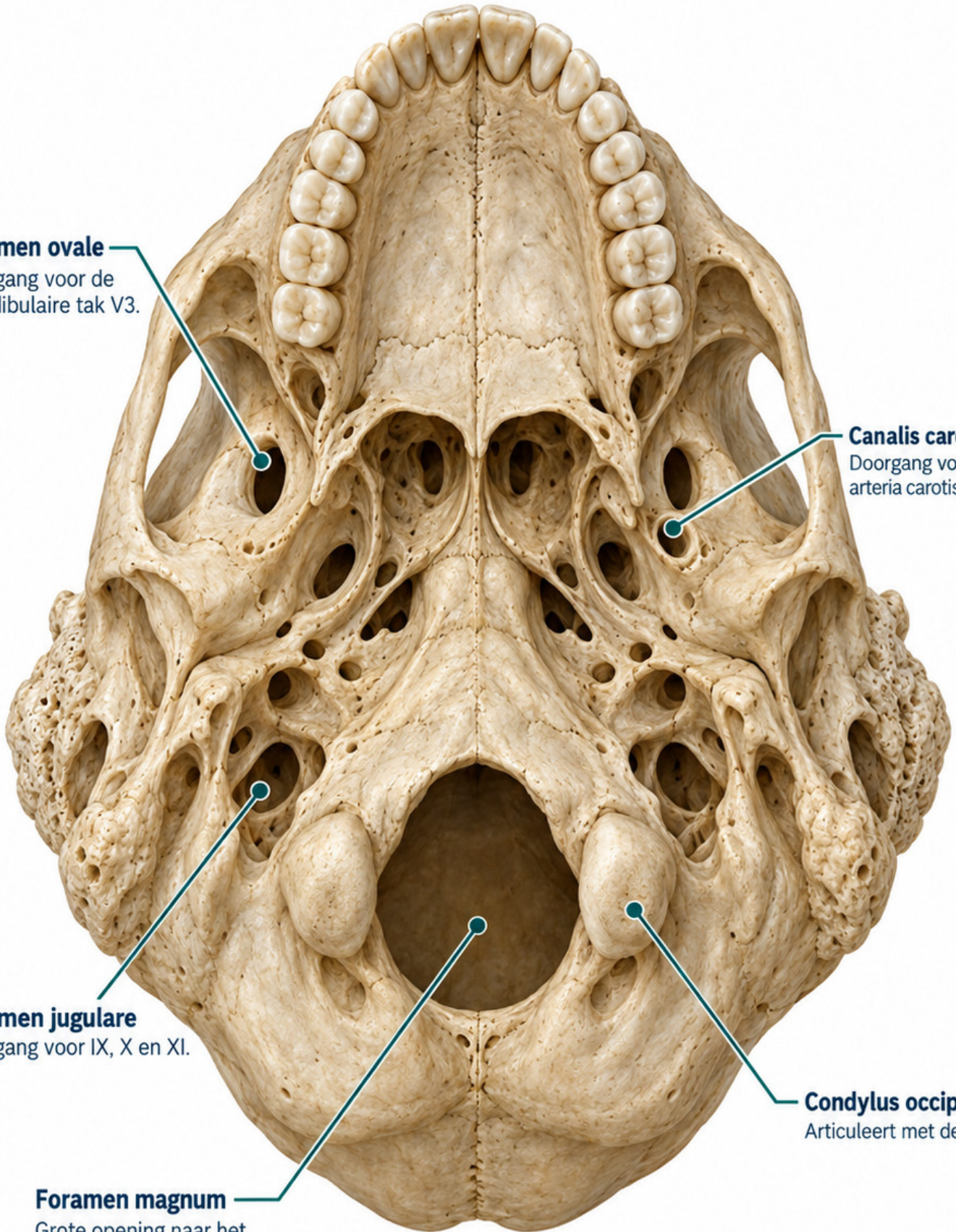
Doorgang voor IX, X en XI.

Foramen magnum

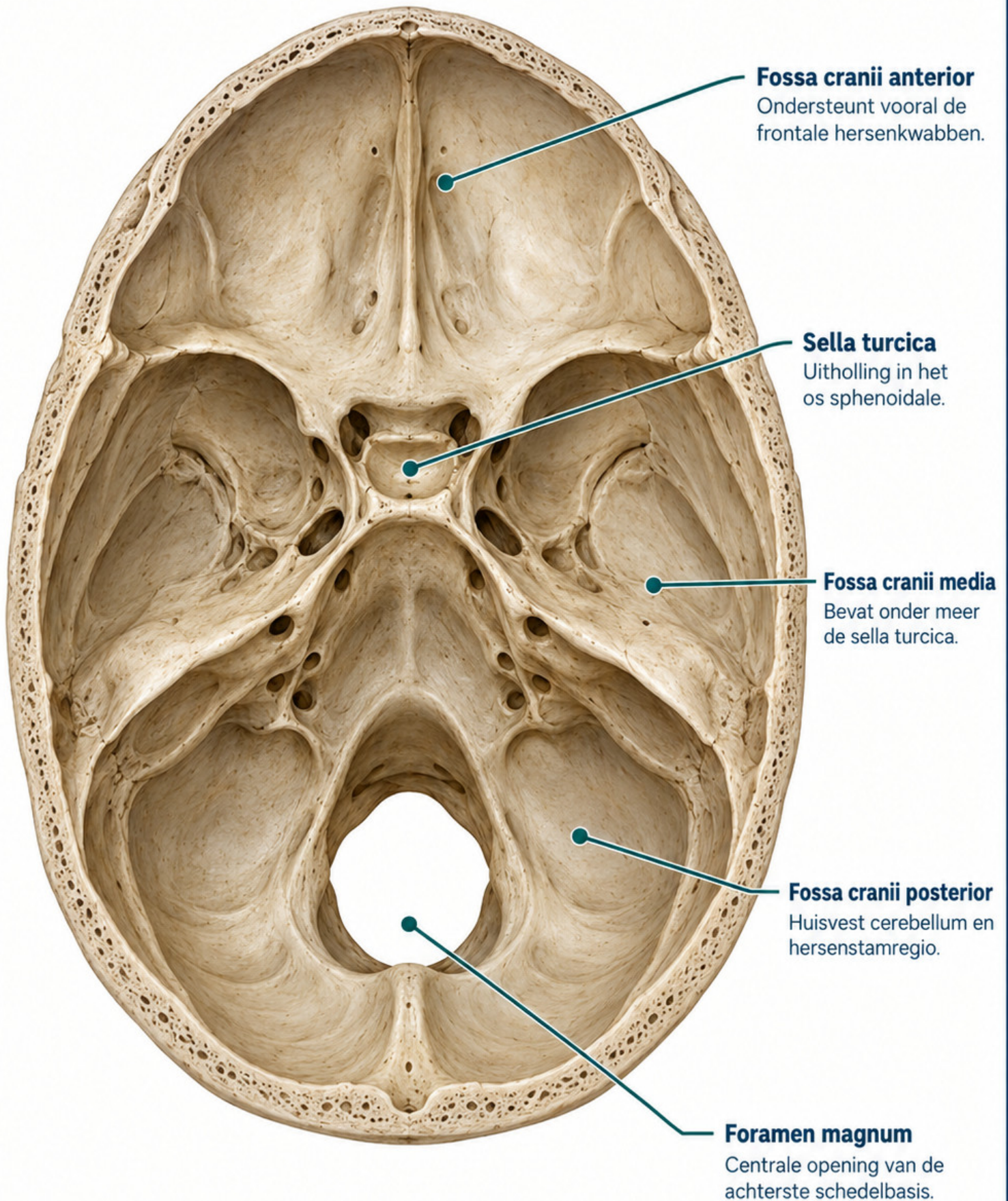
Grote opening naar het
wervelkanaal.

Condylus occipitalis

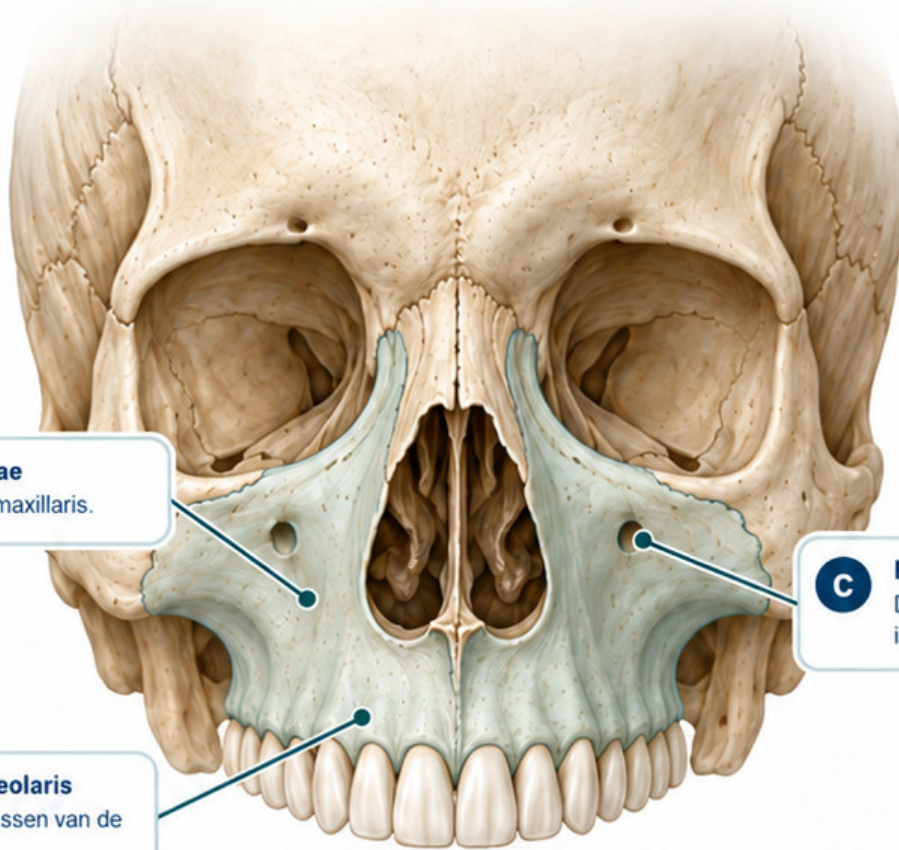
Articuleert met de atlas.

ATLASPLAAT 04 | DE SCHEDELBASIS VAN BINNEN

ATLASPLAAT 05 | MAXILLA

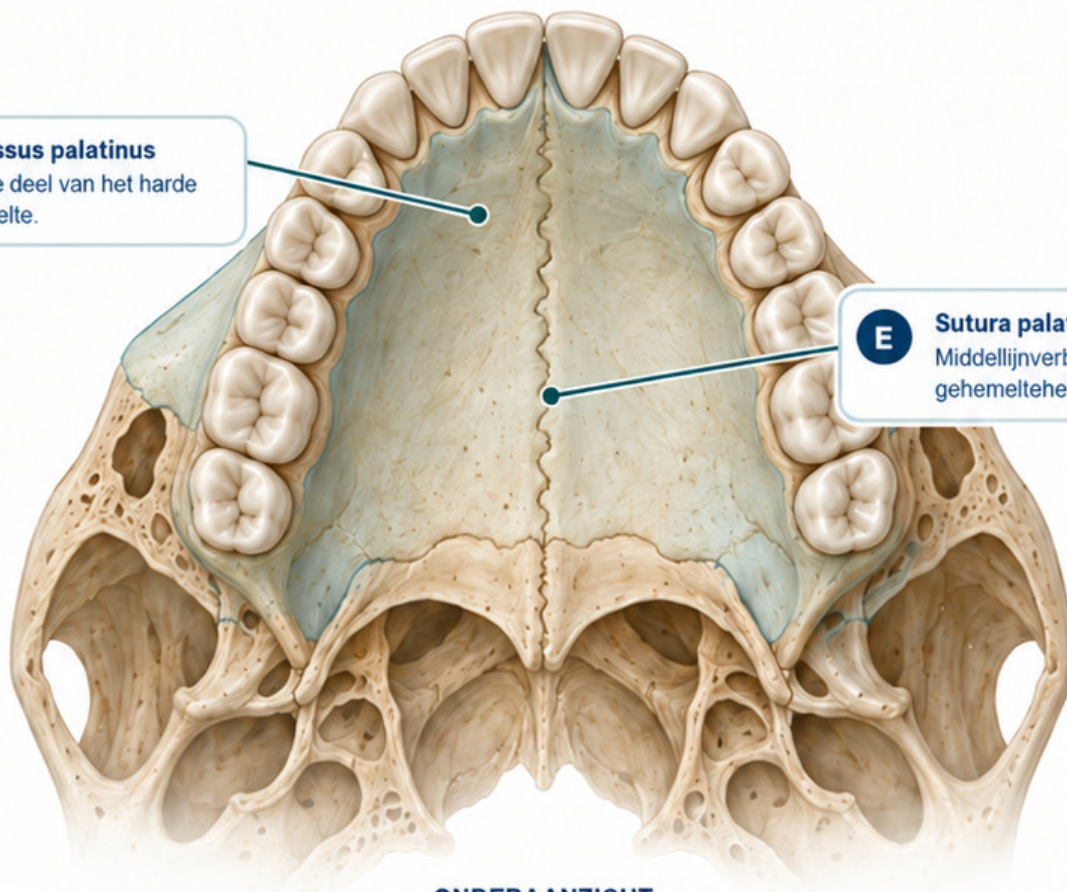

A **Corpus maxillae**
Bevat de sinus maxillaris.

B **Processus alveolaris**
Bevat de tandkassen van de bovenkaak.

C **Foramen infraorbitale**
Doorgang van n. en vasa infraorbitalia.

VOORAANZICHT
MAXILLA (BOVENKAAK)

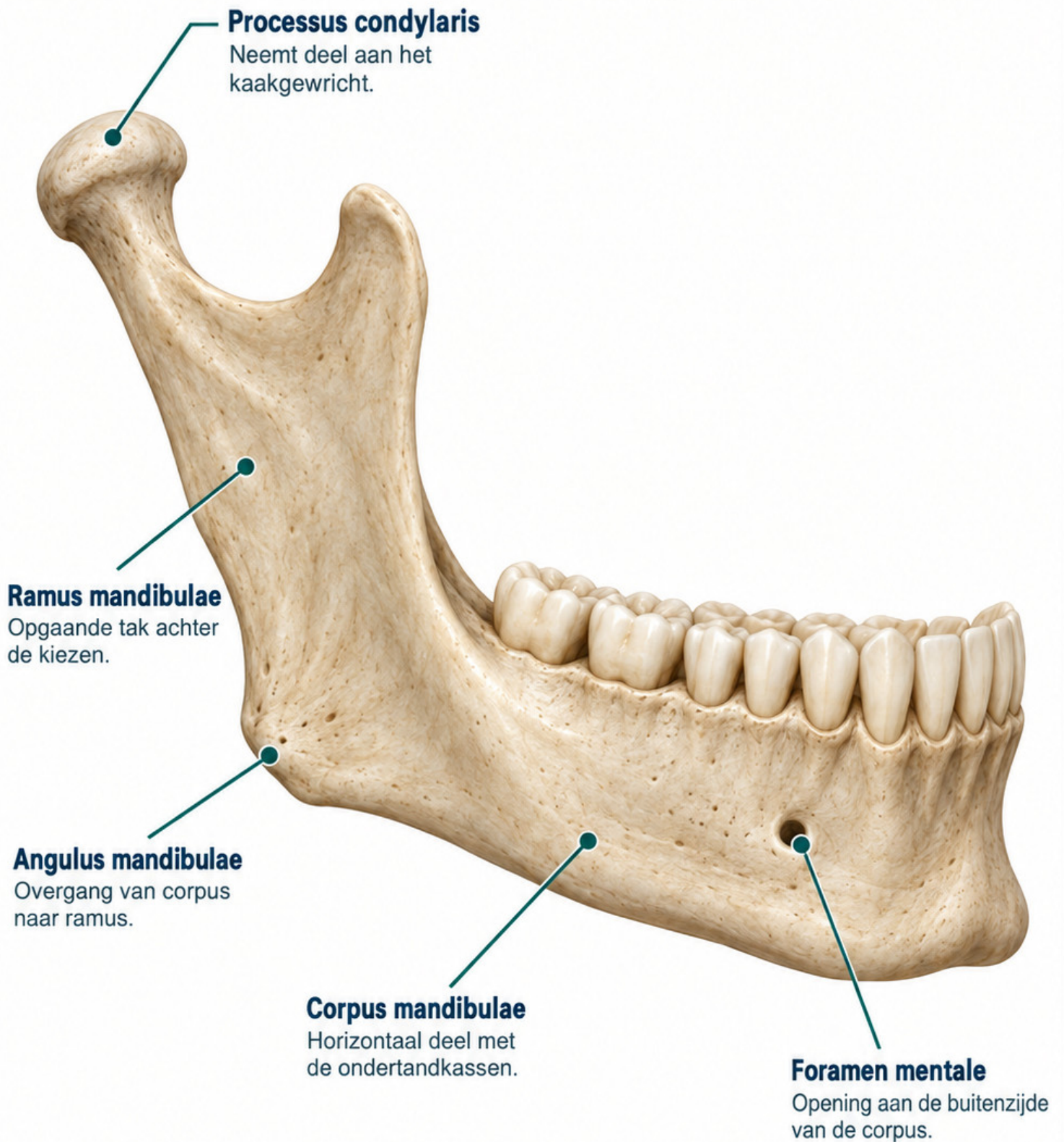

D **Processus palatinus**
Voorste deel van het harde gehemelte.

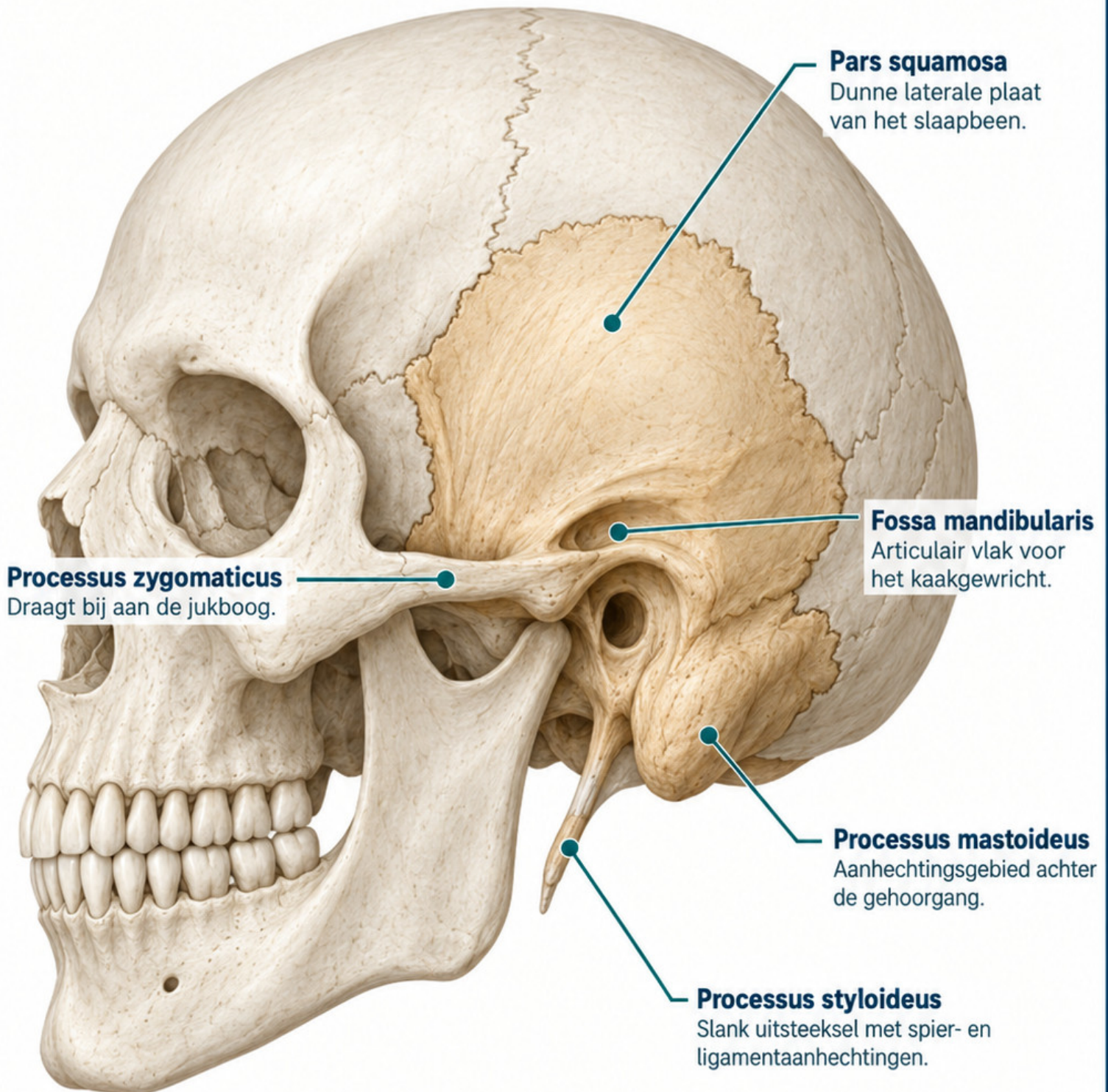
E **Sutura palatina mediana**
Middellijnverbinding tussen de gehemeltehelften.

ONDERAANZICHT
HARD GEHEMELTE (MAXILLA)

ATLASPLAAT 06 | MANDIBULA

ATLASPLAAT 07 | OS TEMPORALE

ATLASPLAAT 08 | OS SPHENOIDALE

Corpus ossis sphenoidalis

Centraal lichaam met sinus sphenoidalis.

Sella turcica

Begrenst de hypofysefossa.

Ala minor

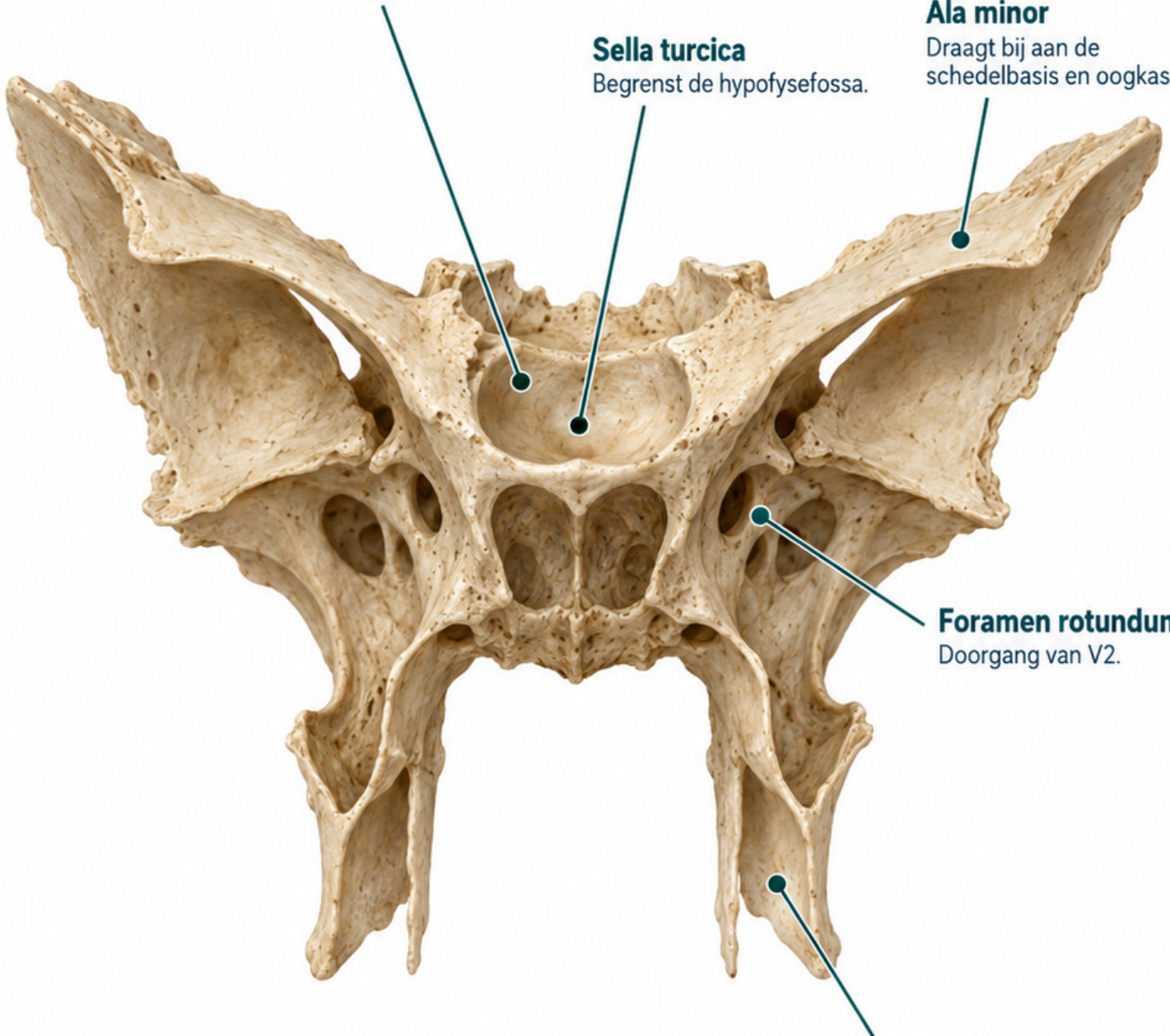
Draagt bij aan de schedelbasis en oogkas.

Foramen rotundum

Doorgang van V2.

Lamina lateralis processus pterygoidei

Aanhechtingsgebied voor
pterygoïde spieren.

ATLASPLAAT 09 | DE BENIGE OOGKAS

A

Paries superior

Dak; vooral os frontale.

E

Canalis opticus

Doorgang van n. opticus en a. ophthalmica.

D

Paries lateralis

Laterale wand met os zygomaticum en sphenoidale.

C

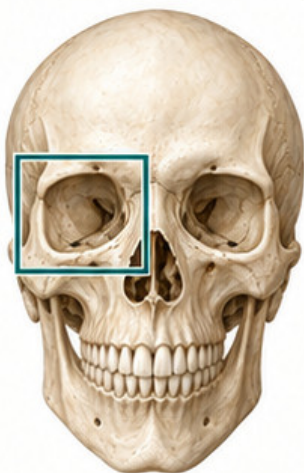
Paries medialis

Mediale wand met os ethmoidale.

B

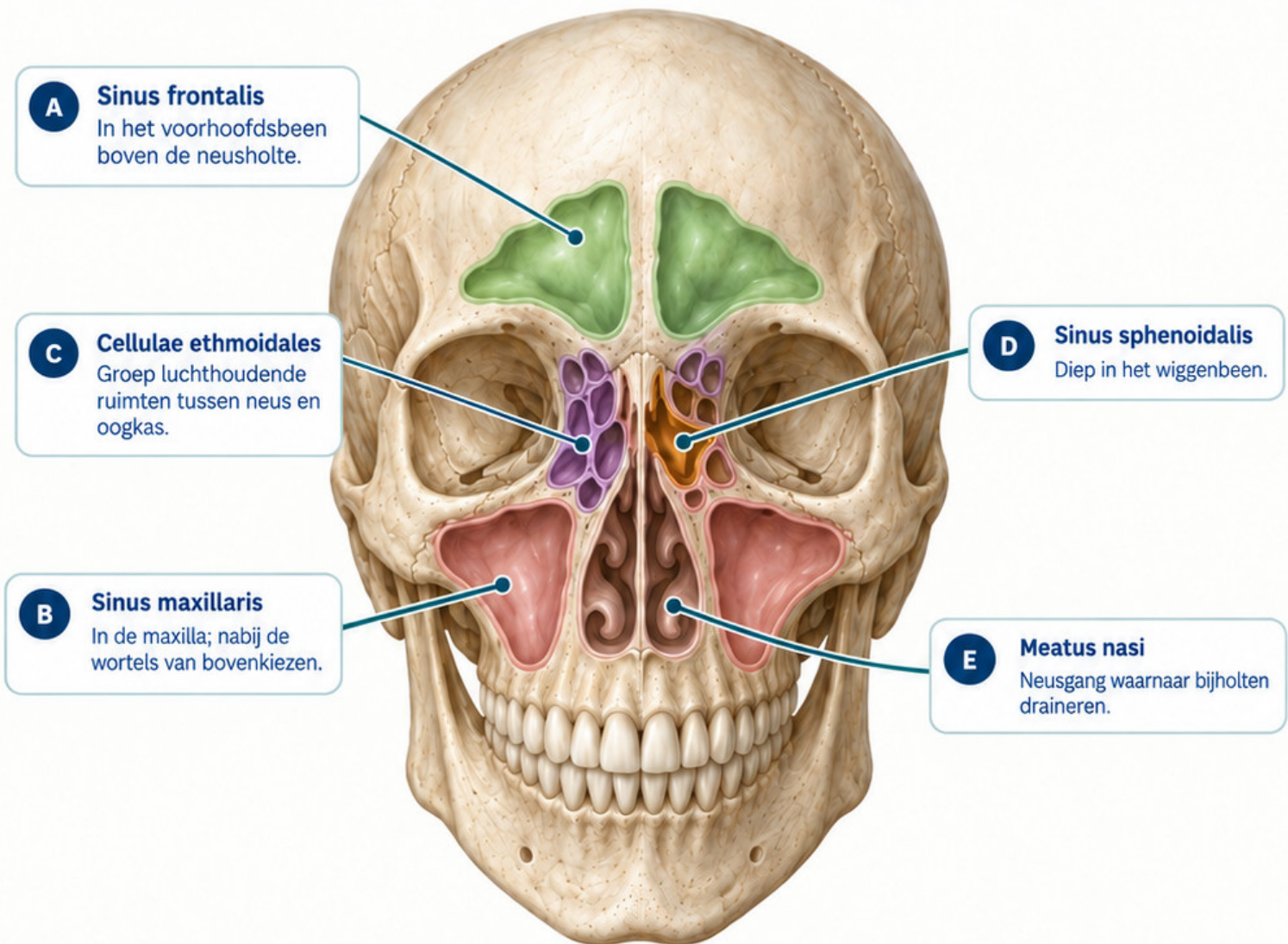
Paries inferior

Bodem; onder meer maxilla.

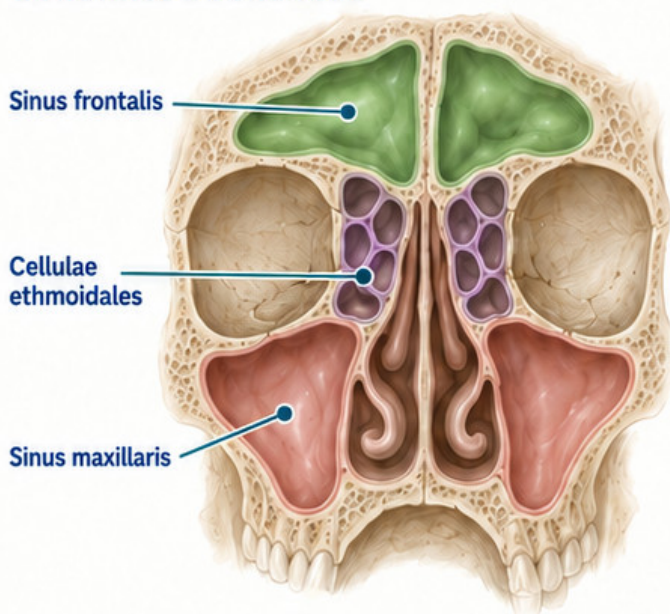

VOORAANZICHT

ATLASPLAAT 10 | DE NEUSBIJHOLTEN

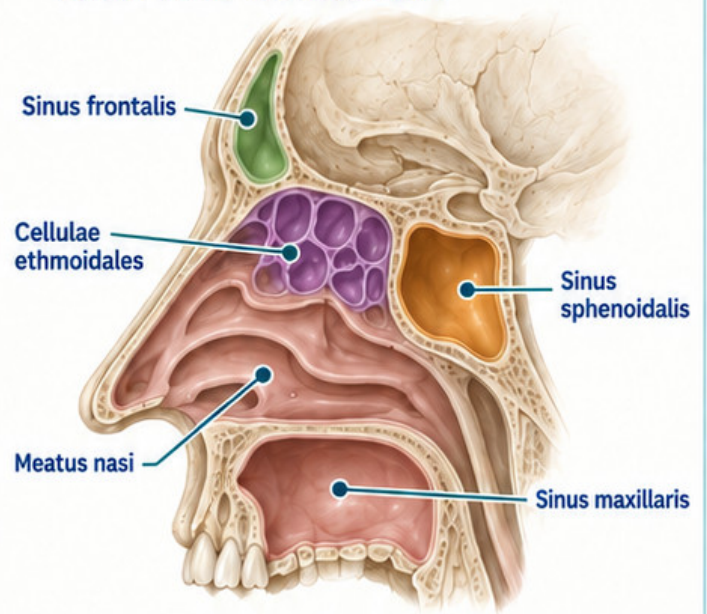

CORONALE DOORSNEDE

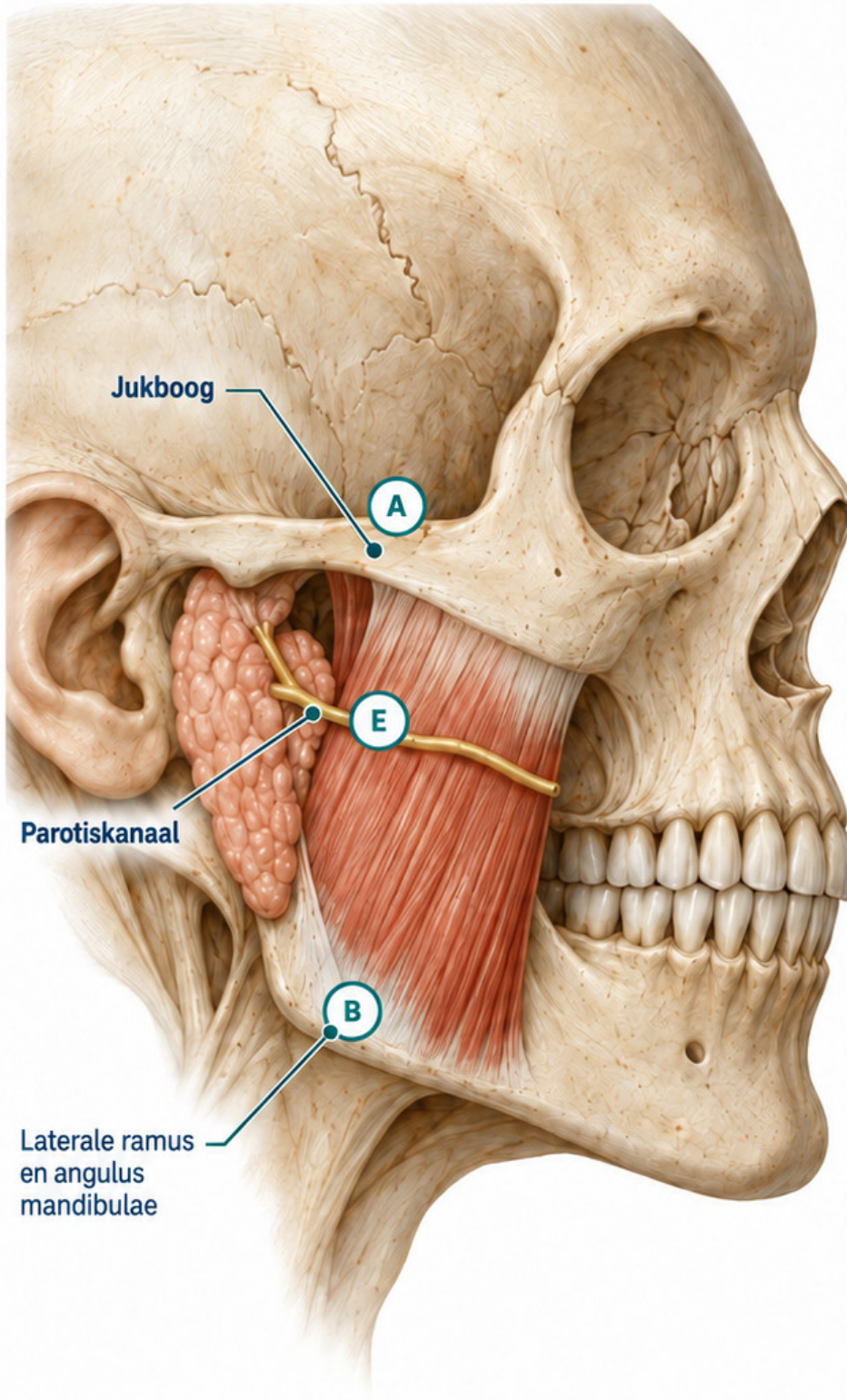
VOORAANZICHT (CORONAAL)

SAGITTALE DOORSNEDE

ZIJAAANZICHT (SAGITTAAL)

ATLASPLAAT 11 | M. MASSETER

A Origo
Jukboog.

B Insertie
Laterale ramus en angulus mandibulae.

C Functie
Elevatie van de mandibula.

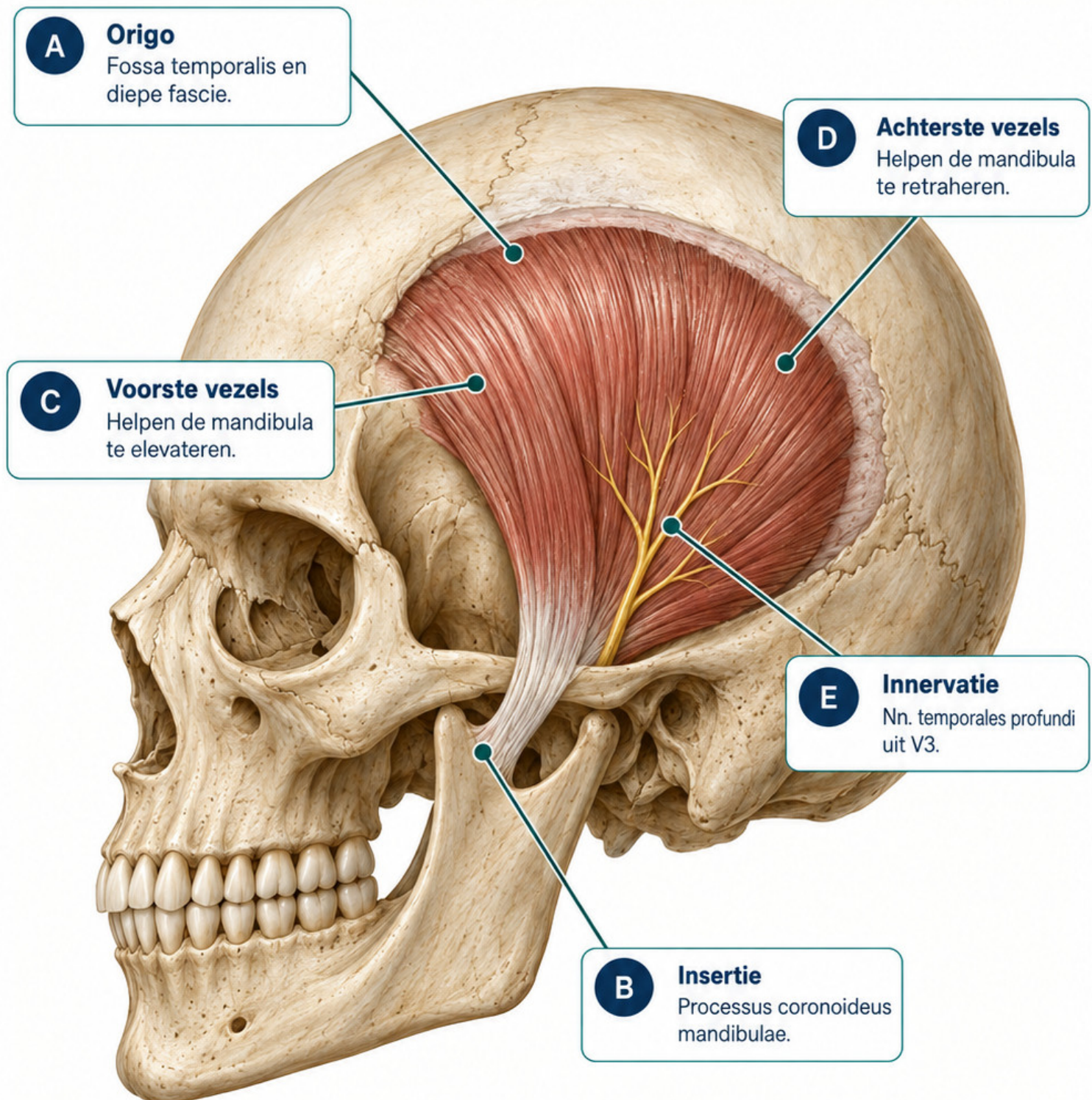
D Innervatie
N. massetericus uit V3.

E Buccale relatie
Oppervlakkig van de ramus; parotiskanaal loopt oppervlakkiger over de spier.

KIJK · BENOEM · VERBIND

Noem Origo en leg uit: Jukboog.

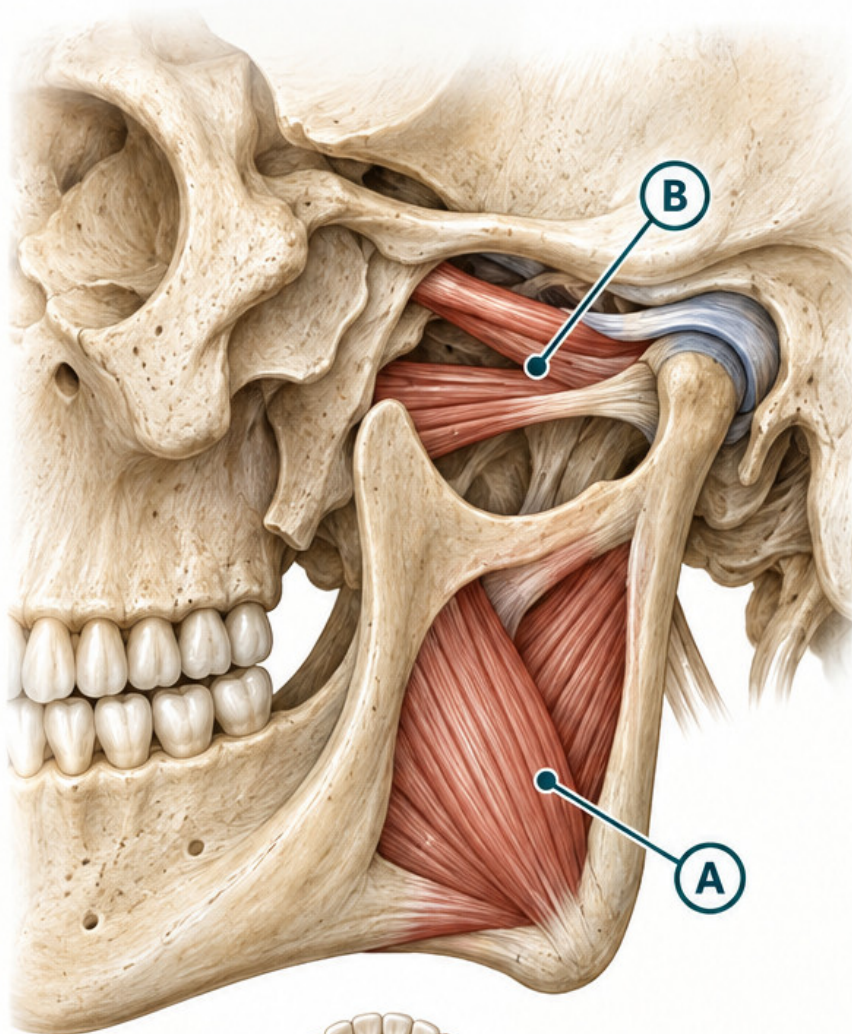
ATLASPLAAT 12 | M. TEMPORALIS

KIJK • BENOEM • VERBIND

Noem Origo en leg uit: Fossa temporalis en diepe fascie.

ATLASPLAAT 13 | MEDIALE EN LATERALE PTERYGOÏDE SPIEREN

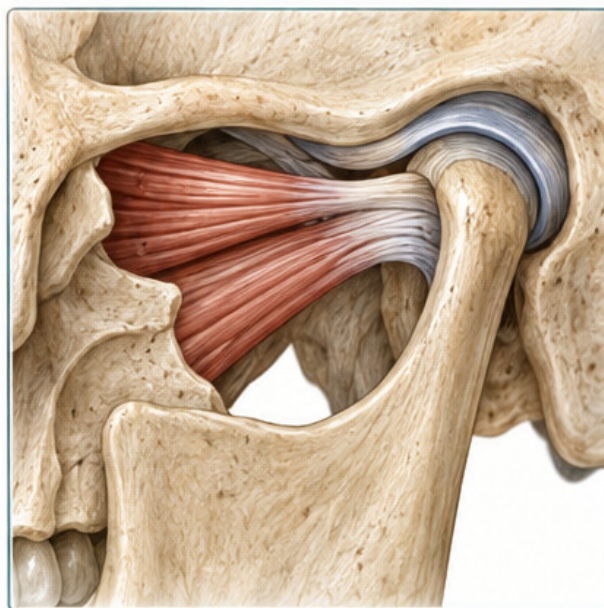
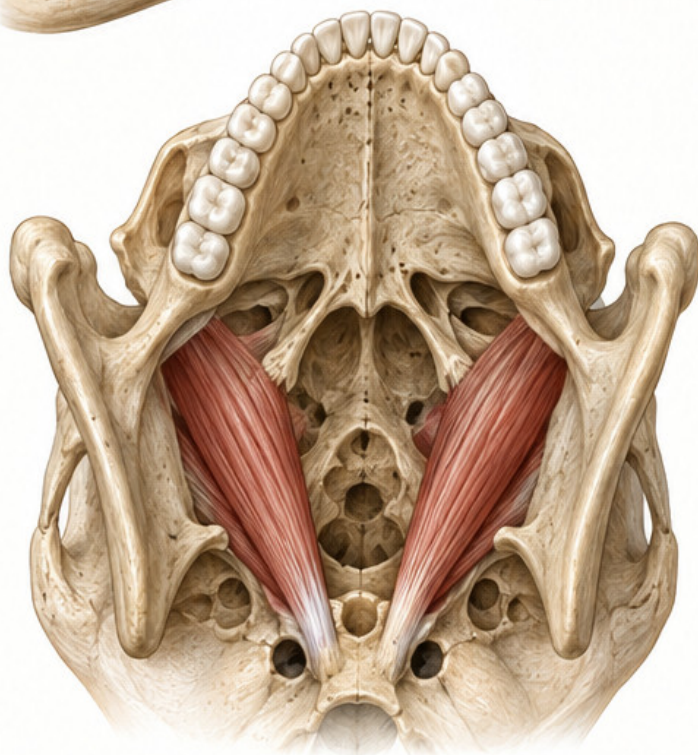
A **M. pterygoideus medialis**
Mediale zijde van de mandibulaire hoek.

B **M. pterygoideus lateralis**
Hecht aan bij de gewrichtsschijf en hals van de mandibula.

C **Samenwerking**
Bilaterale activiteit draagt bij aan protrusie.

D **Unilaterale activiteit**
Draagt bij aan laterale kaakbeweging.

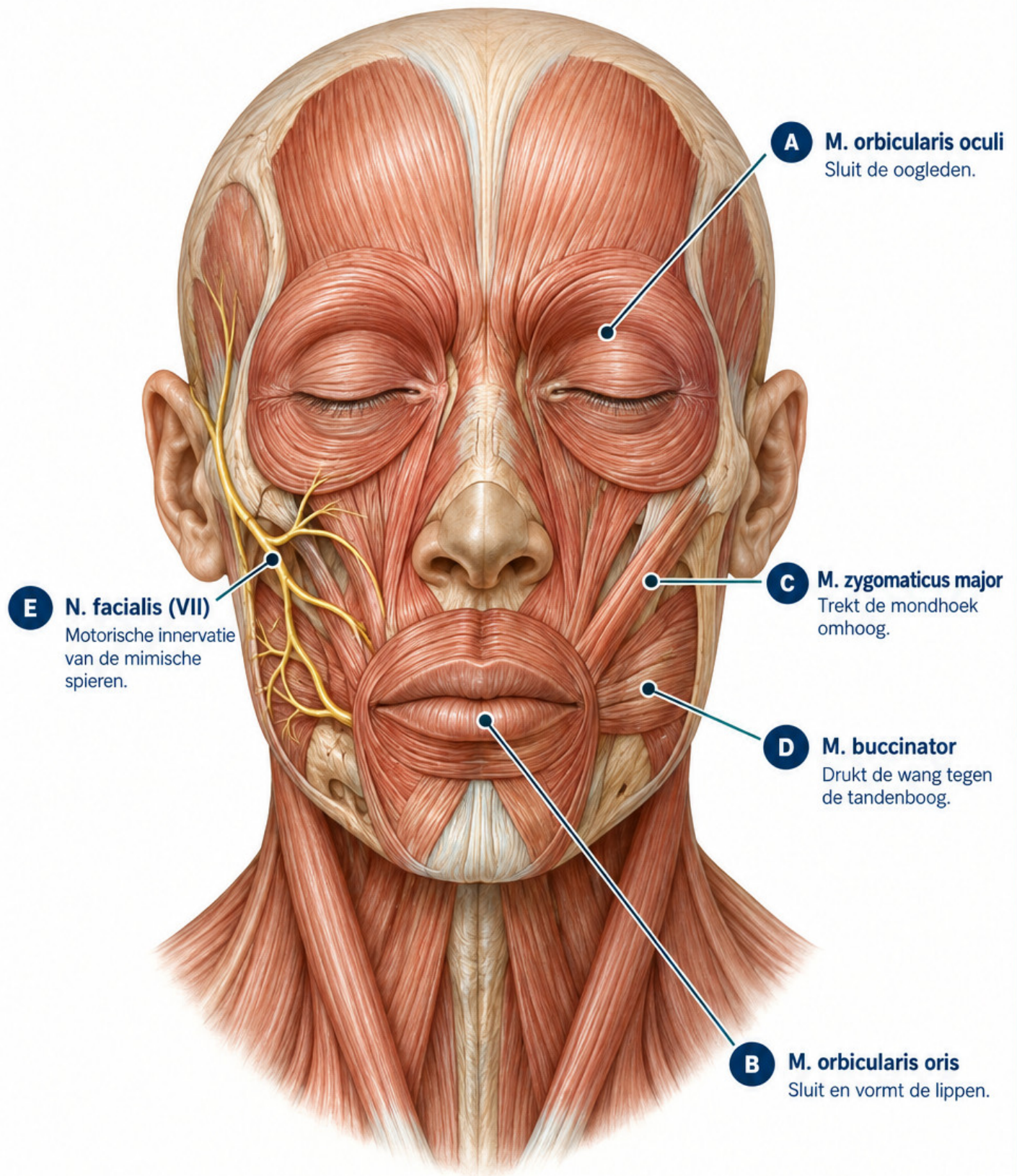
E **Innervatie**
Motorische takken uit V3.

KIJK • BENOEM • VERBIND

Noem M. pterygoideus medialis en leg uit: Mediale zijde van de mandibulaire hoek.

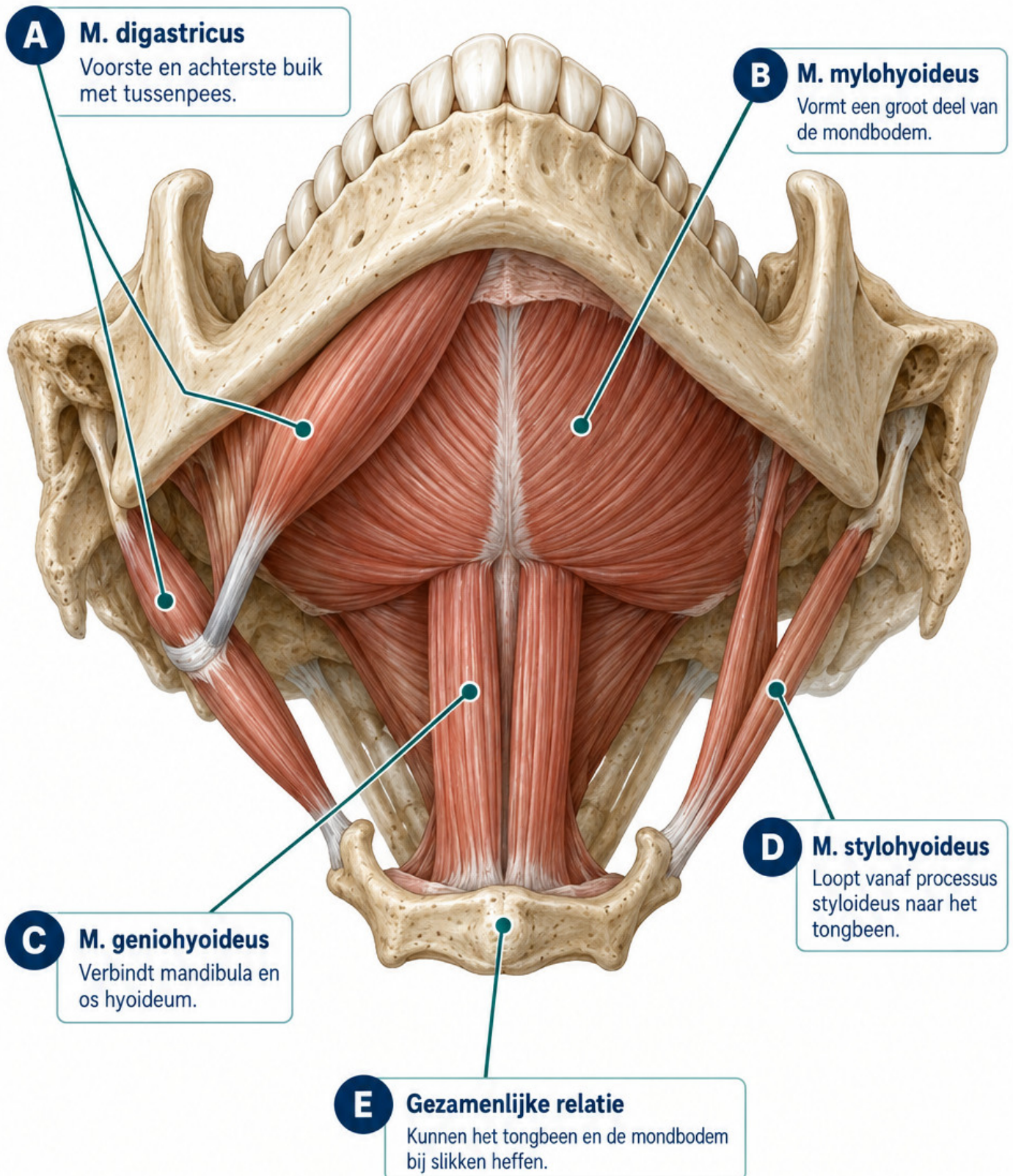
ATLASPLAAT 14 | MIMISCHE SPIEREN

KIJK · BENOEM · VERBIND

Noem **M. orbicularis oculi** en leg uit: Sluit de oogleden.

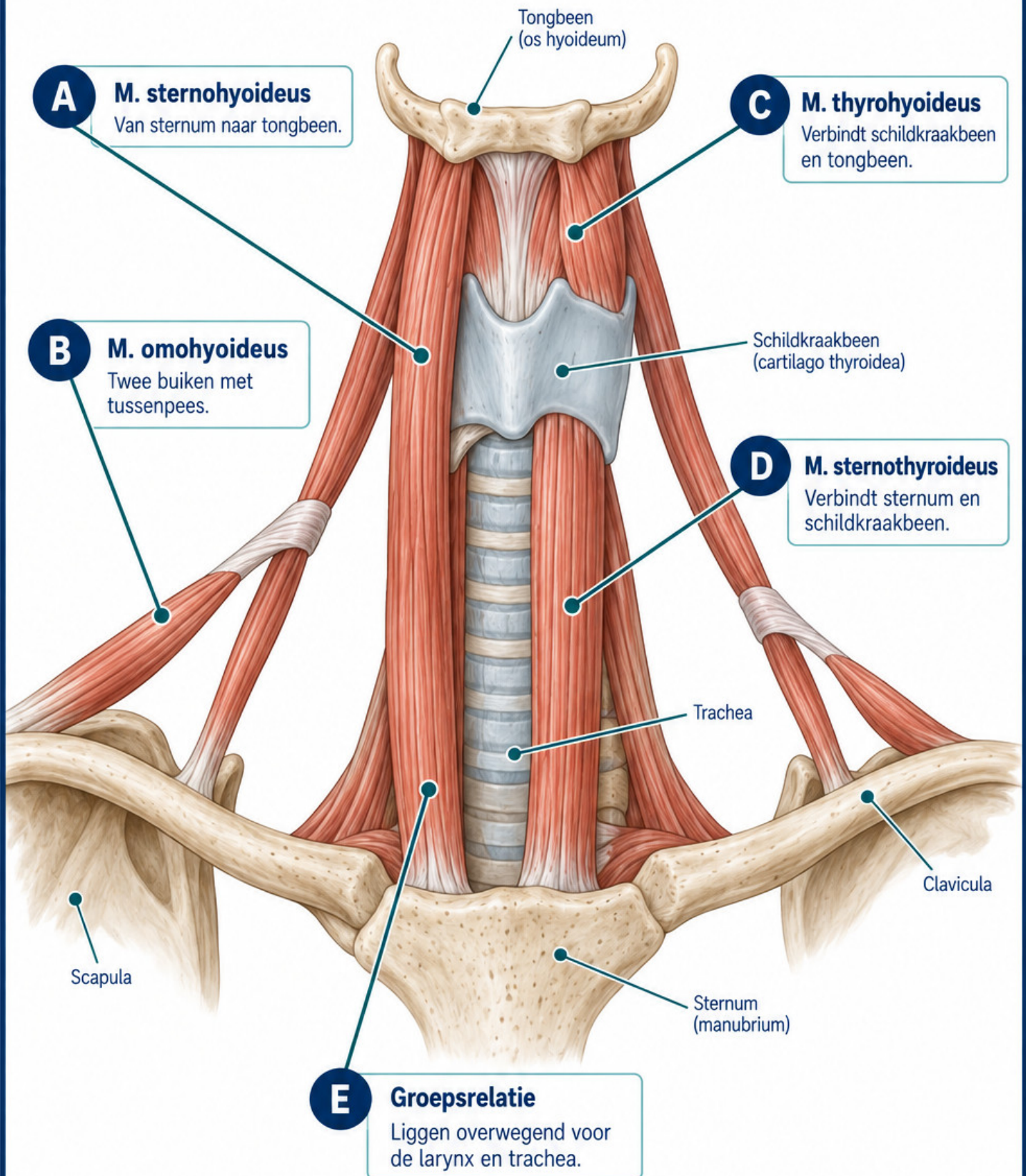
ATLASPLAAT 15 | SUPRAHYOÏDALE SPIEREN

KIJK • BENOEM • VERBIND

Noem **M. digastricus** en leg uit: Voorste en achterste buik met tussenpees.

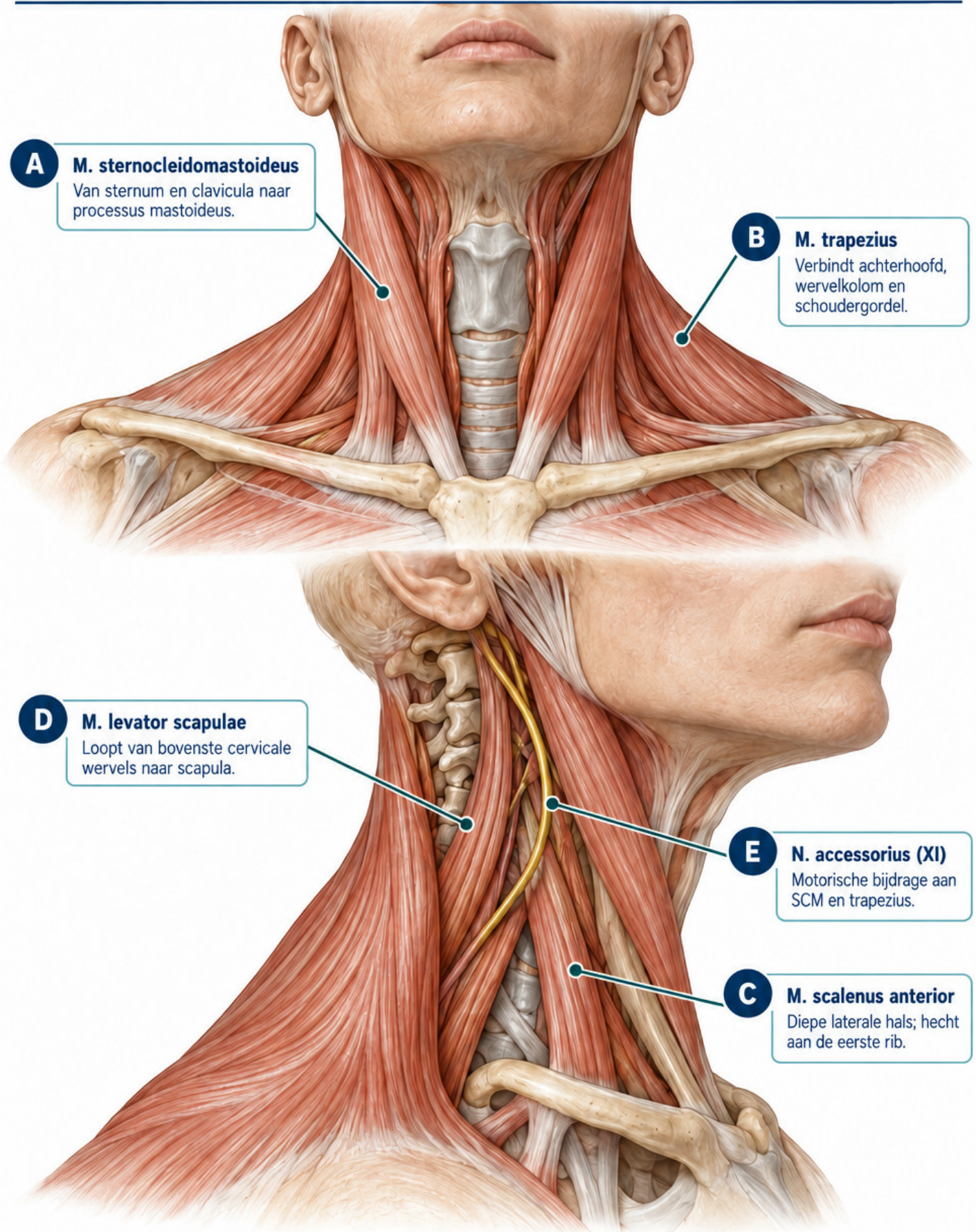
ATLASPLAAT 16 | INFRAHYOÏDALE SPIEREN

KIJK • BENOEM • VERBIND

Noem M. sternohyoideus en leg uit: Van sternum naar tongbeen.

ATLASPLAAT 17 | OPPERVLAKKIGE HALSSPIEREN

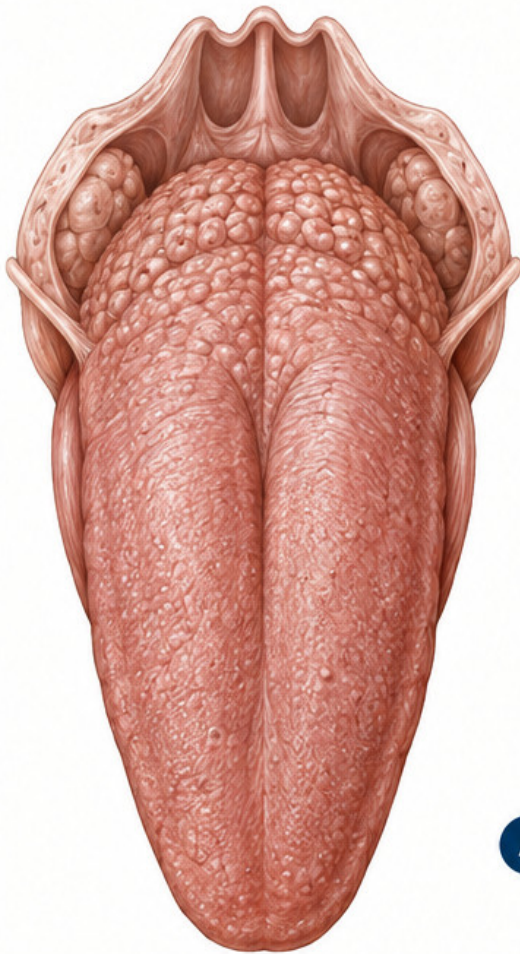

KIJK · BENOEM · VERBIND

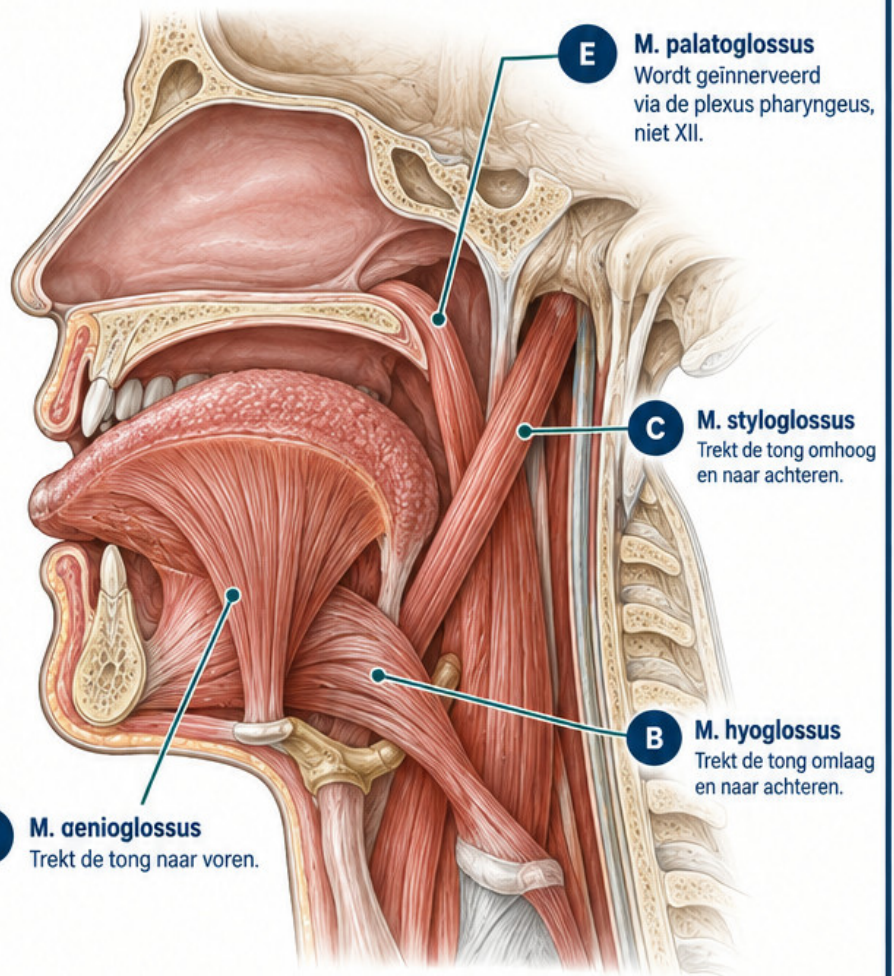
Noem M. sternocleidomastoideus en leg uit:

Van sternum en clavicula naar processus mastoideus.

ATLASPLAAT 18 | TONG: INTRINSIEKE EN EXTRINSIEKE SPIEREN

TONG
(DORSALE AANZICHT)

A **M. genioglossus**
Trekt de tong naar voren.

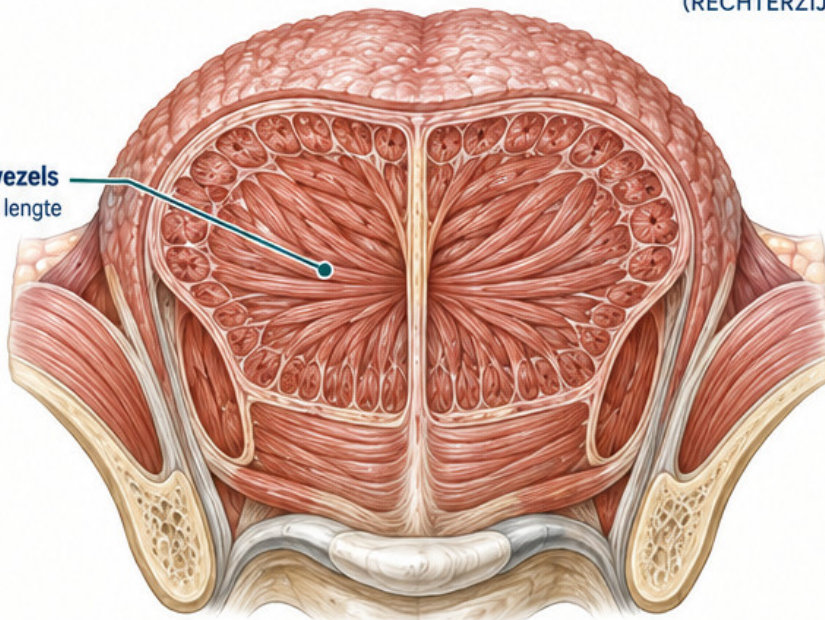
E **M. palatoglossus**
Wordt geïnnerveerd
via de plexus pharyngeus,
niet XII.

C **M. styloglossus**
Trekt de tong omhoog
en naar achteren.

B **M. hyoglossus**
Trekt de tong omlaag
en naar achteren.

SAGITTALE DOORSNEDE
(RECHTERZIJD)

D **Intrinieseke spiervezels**
Veranderen vorm en lengte
van de tong.

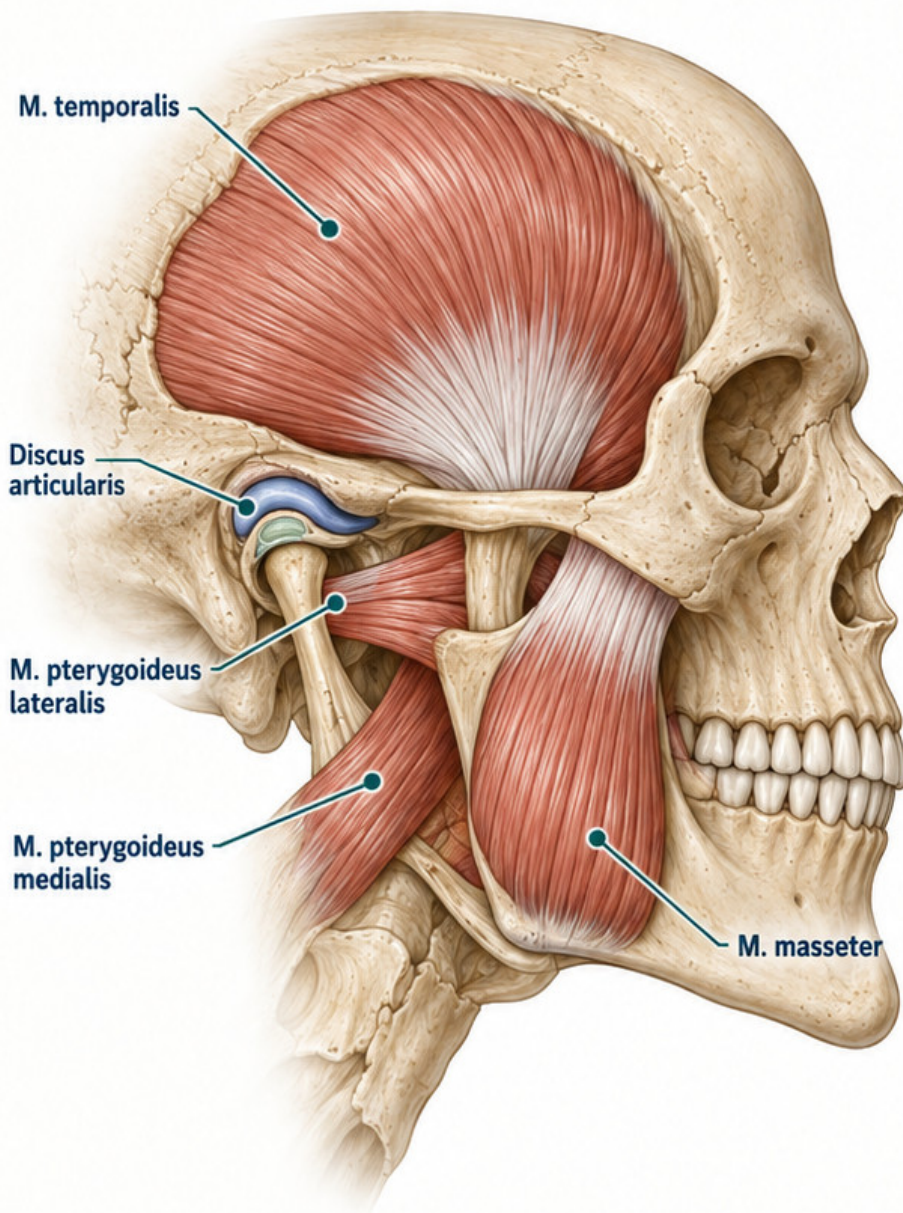

TONG (TRANSVERSALE DOORSNEDE)

KIJK • BENOEM • VERBIND

Noem **M. genioglossus** en leg uit: Trekt de tong naar voren.

ATLASPLAAT 19 | KAAKBEWEGINGEN EN KAUWSPIEREN

A

Elevatie

Masseter, temporalis en mediale pterygoïde spier dragen bij aan het sluiten van de kaak.

B

Protrusie

De laterale pterygoïde spieren dragen bilateraal bij aan voorwaartse beweging.

C

Retrusie

De achterste vezels van de m. temporalis helpen de mandibula naar achteren te bewegen.

D

Laterale beweging

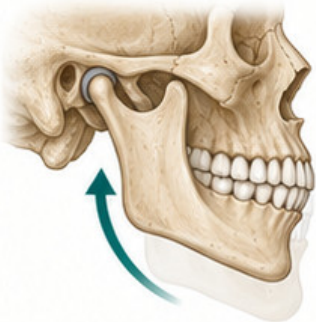
Afwisselende activiteit van de pterygoïden draagt bij aan zijwaartse beweging.

E

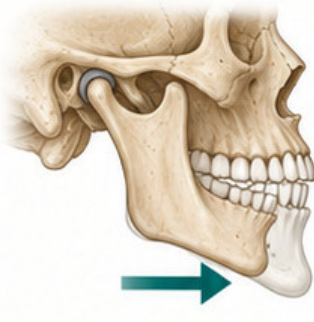
Motorische innervatie

De kauwspieren ontvangen motorische takken van V3.

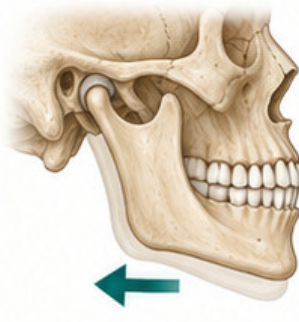
A Elevatie

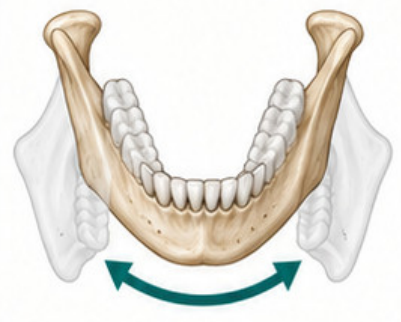
B Protrusie

C Retrusie

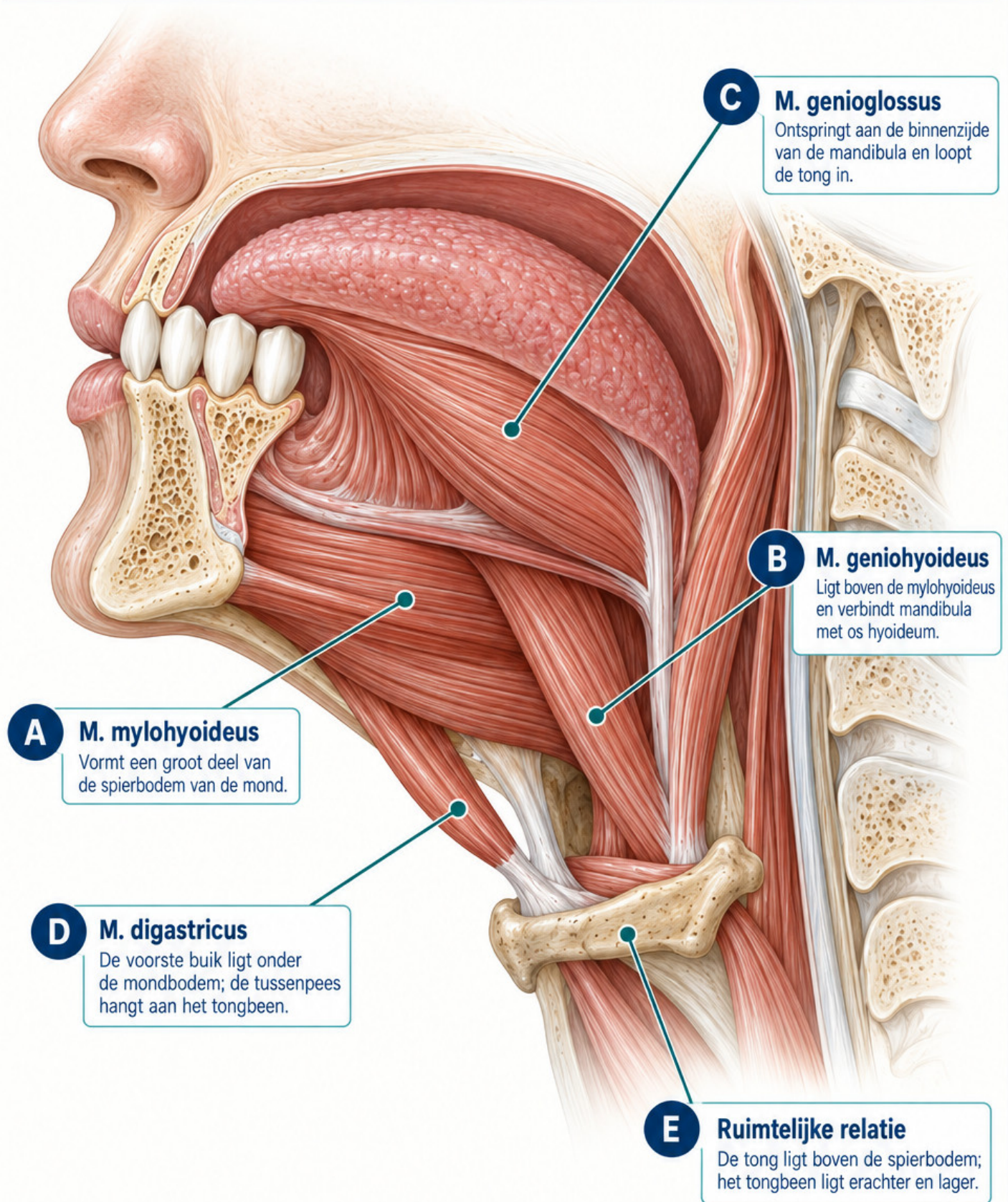

D Laterale beweging

KIJK · BENOEM · VERBIND

Noem Elevatie en leg uit: Masseter, temporalis en mediale pterygoïde spier dragen bij aan het sluiten van de kaak.

KIJK • BENOEM • VERBIND

Noem **M. mylohyoideus** en leg uit: Vormt een groot deel van de spierbodem van de mond.